

The background of the cover is a painting. It depicts a large, dense crowd of people, seen from behind, walking along a rugged, rocky path that runs parallel to a body of water. The people are rendered in warm, earthy tones of brown, tan, and ochre. The water is a deep, vibrant blue-green, with white foam and spray indicating turbulent waves crashing against the shore. The overall style is expressive and somewhat abstract, with visible brushstrokes and a sense of movement and drama.

EMANUEL POPE

EXODUS

DIKTER

Bokomslag : Dorina Brândușă Landén

Korrekturläsare: Maria Svensson

INNEHÅLL

Förord

Morgonkaffe

Så många år, så många hästar

Guldfeber

Fallet

... har rest

Dölj, poeten, sorgen

Det tyngsta vinet

Så fort

Alla dessa ryttare

Varje dikt är ett eko...

Freden

(...) – exit

Hunden Dingo

Till mitt paradiset... utan ånger, utan skam!

Himlens motorcyklists dagbok

Endast nätterna

... jag hör också till denna värld:

Hjärtats alzheimer

La Belle Époque är över!

Colossus

Vinter (blues)

Idag slog igen...

Den blåa solen

Spleen 1

Spleen 2

Spleen 3

... som sällsynt tur

Rashund, söker en bättre matte!

Sång

Pratstund med änglar

Drömmarens ägare

Jag har författare, letar efter text

Ensamhetens "runda" planet

Mitt hjärta

Om livet som spam eller som ni vill ha det

Den fåfänga äran

En fauns sömn

Det som har varit svårast har passerat

Framtiden bär vingar

De förödande och kalla mirakels gård

Ut ur staden!

Tre saker om vilka idag måste talas sällan och viskande

Vid Umberto Ecos död

Den avgörande dagen av Kvarnarnas Dom över mitt
dödliga "jag"

Om djur och människor

Den sista vita natten av världens museer

Skrik... ett, 01, 1!

Strategiskt partnerskap

Måsen

Hur skrivs 40 dikter på bröd

När man är ung

Var och en av oss skulle kunna...

Fiskaren

Dagen # 234

Upp – ner/ ner – upp...

Bagaren

Den här sommaren... som en minut

Brev från månen

Höst

Det är ingenting av våra liv

Den sociala ormmänniskan

Till en utan namn som slog med pålen som Maromet*

King Kong lyssna på mig noga

Muntlighet

Pearl Harbor

Tro

Tjurfäktning med månen

Cocktail Colectiv* Respekt#Colectiv

Ett upprepat mords dagbok

Historielektionen

EMANUEL POPE ELLER POESIN I MOTSATTS TILL KONSUMENTLITTERATUREN

Poeten och översättaren Emanuel Pope föddes den 30 april 1969 i Braila, Rumänien och har bott i Storbritannien, London, sedan 2002. Han gjorde debut år 2015 med poesiboken *"Volume de aer"* (Luftvolymen), Pim förlag, Iasi, Rumänien. Samma år och på samma bokförlag ger han ut *"Voinicul în piele de javră"* (Den tappra mannen i en uslings skinn) och en prosabok *"Colectii de vitalitate"* (Samlingar av livskraft). År 2016 kommer poesivolymen *"Suntem cameleoni"* (Vi är kameleoner) ut och 2017 kommer författaren med poesiböckerna *"Voodoo Child"*, Pim förlag - Iasi, Rumänien; *"Volume de aer II"* (Luftvolymen II), 2017 och år 2018 fortsätter med: *"Volume de aer III"* (Luftvolymen III), 2018, Singur förlag - Târgoviste, Rumänien med *"Normalitatea unui anormal 2017"* (Normaliteten av ett onormalt 2017), Saga förlag, och tillsammans med Dorina Brândusa Landén *"Legenda Overlorzilor Timpului fără de Moarte și a Chivotului de Aur "* (Legenden om den Eviga Tidens Överherrar och den Gyllene Arken), Saga förlag, 2018.

Emanuel Popes första bok, *"Luftvolymen"* är den kokong som visar hur fjärilen kommer ut. Volymerna är skrivna mellan 1983 och 2014. Denna samling av dikter är därför en bok i ett parallellt eller komplementärt förhållande till författaren och själva skrivandeprocessen. Som vi får höra från titeln "luftvolymen", är några dikter i luftens element - och poeten bakom *"Pratstund med änglar": " ... / Vilken sorts av man är jag? tänkte jag... / medan änglarna ifrågasatte min tillhörighet till min existens/ och allt dagsljus utifrån/ droppade sakta/ i min tankes öga av idegran."*; eller *"av rädsla himlen kastade över oss sina mjölkmoln/ av brutna*

vingar deras fjun hade nått upp till vår nacke/ vi alla bröt ut i gråtanfall, barnen och djuren.” (Pearl Harbor) och tiden ”ur människans synvinkel/ Tiden är en enda hög not/ under barndomens himmel,/” (Muntlighet) och därefter, gradvis, den poetiska fantasin laddas av den jordiska och en stor del av dikternas koncentration kretsar kring människan med sina värden och problem i det dagliga livet, av vad som förbinder sakerna i livet eller separerar dem, lederna: ”Rötlösa, desillusionerade,/ ”sociala” djur tar den kända vägen av landsflykten/ varifrån Historien kan när som helst/ återskapa/ hennes flockar av drömmare:/ ... som går sakta på bete i skuggan/ på Mänskligheten Äng.”(Drömmarens ägare).

I den andra volymen, *”Den tappre mannen i en uslings skinn”*, tar Emanuel Pope ett nytt steg i sin resa genom ödets mörka tunnel och konfronterar barmhärtighetens problem, förmågan att motstå en påskyndande av utmattningen, en generell utarmning av människan (det som vi har förlorat är de värden som måste vara synliga och närvarande i världen) i det gråa och i den inte alls heroiska vardagligheten som samhällets evolution medför.

Ensamheten är det största samfundet i världen. Ensamheten är ett komplicerat tillstånd men det gör dig inte stark, och då ”den lilla människan” tar eller får en del av naturen och blir ”av sten”, det vill säga, människa men också oorganiskt stoff, en dualitet som ställer den utöver gott och ont: ” den lilla människan tänker: Jag är Stenmänniskan född ingenstans, går på den här makuleringsvägen, jag har inga bröder och under min vikt kommer andras ord att gnissla och brytas.” (I stället för introduktion till volymen *”Den tappre mannen i en uslings skinn”*). Det är självständighet, självtillräcklighetens mark, där var och en bär sitt eget ansvar för sitt öde: ”Jag delar inte min törst med någon och släcker den bara från mina egna källares vatten som porlar genom mina blodådror” säger mannen som identifierar sig med berget i det höga av

vilket människans samhälle verkar vara ett slags insektbefolkad dal: *"Vinden tar till mig ibland från mina ankars dal ryktet av insekter som kallas människor"*. Här uppstår ensamheten till en slags frihet av skyldigheter, ansvar, ett slags "ensam för mig själv". *"Jag är inte skyldig någonting till någon - mediterar den lilla mannen för sig själv - och den luft som jag måste andas med de andra är tillräckligt för att ge innehåll till begreppet mänsklighet."* Att vara mänsklig är att vara ensam, sårbar. Men att stå mellan Alpha och Omega innebär att man samtidigt är mänsklig och anti-mänsklig: *"Hur står jag sådär fångad mellan Alpha och Omega? Den struktur jag är gjord av gör det inte möjligt för mig någon form av avsägelse. Detta är min konst - en mineralkonst - lika och hänsynslös för dem alla. Med sin mysticism krossar jag insekterna i dalen. "(I stället för introduktion). Maktviljan hos den "lilla mannen" kunde bara vara ett svar på Schopenhauers "vilja att leva", med andra ord en grundläggande livsprincip.*

Men *"till och med omdömena har sina eleganta sätt/ att visa sin sanna natur..."* och *"säkert/ var och en kommer att få bara så mycket som han har förstått/ efter ljudet av sin uslings hjärta,/ hur mycket har han samlat, hur mycket har han älskat,/ kampen, färden, uppstigandet/ på världens bröst, på sina egna armar/ i ansiktet av allas som har upphört/ likgiltiga att begrunda i tystnad/ fallet."*(Fallet).

I den moderna civilisationen, är människans och poetens tillstånd inte längre annorlunda *"Åh, förfalskare av ord/ förbarmande tog dig Gud som hyresgäst/ en fruktansvärd uppfinning av förfiningen inom tekniken/ är du/ Poeten som har glömt staden/ ditt svaga väsens bitterhet/ se dig själv i din medmänniska nere på gatan/ och lär dig."*(Dölj, poeten, sorgen). Poeten är från början en del av en historia som fortfarande är skriven. Politiska och litterära dimensioner glider in i varandra och kämpar med varandra. Författaren är i sin tur en poet, reporter, skådespelare och en mästare

av daglig poesi, rolig, ironisk och på något sätt alltid på offrens sida, av deras gång genom en osäker planets damm.

Hans skrifter i *"Den tappre mannen i en uslings skinn"* vittnar om hans förtvivlan, som många läsare kunde identifiera sig med. Poeten har social medvetenhet, men också mysticismens önskan att undvika att vara i verklighetens tjänst. Poesin strömmar tätt i en tidigare etablerad scenografi av ett tidlöst spel av skuld och död - människor och fakta, bilder och referenser till musikstycken - sett från poetens perspektiv, groteskt förökad, skrämmande.

Utsikter utanför eller inuti oss själva: *"Dagligen/ på en tom mage/ delikat/ noggrant under månens giljotin/ som en trädgårdsmästare med sina rosor/ jag plockar tålmodigt ut ur min päls/ de trådar som efterlämnas av hyenornas hord/ med människoansikte./ - vilket fruktansvärd skrämsel klyver vattnet?! -/ under deras tyngd mitt hjärta bryter/ billigt och dumt ... som bröd"(... som sällsynt tur).* Som i balettens scenografi framträder alla, en i ljuset av den andra, bärande bakom orden, ett budskap för alla - om en annan möjlig värld, om ansvar och glädje. Kort sagt om vårt tröstbehov: *"och hur jag var ledsen som en vit svan/ på natten drömde jag, som ett fruktbärande kvittenträd, förhoppningar kring månen: / "Det är änglarna, pojke!" sa jag till mig själv/"... änglarna är här för att hjälpa dig!" (... har rest).*

Men att lägga frö där det inte finns plats för rötter är en lyrisk prestanda om mänsklig sårbarhet, men också om dess plikt. Om mannen ensam i den stora världen och dess brister *"... jag har gått långt/ till slutet av jorden/ och till slutet av mina dagar/.../ och öknen är/ ingen dörr som jag kan lita på/ inte en tröskel som jag kan sitta på/ alla hästar har tröttnat på att vänta/ och fältet är vitare av ben."*(... har rest).

Emanuel Pope är mer än medveten om ensamhet, och hans uppgift är att göra andra medvetna om sig själva så att de, därifrån, kan nå varandra: *"Vännen, bli inte ledsen*

för min skull/ den naturliga änden av min ensamhet/ är alltid nära dig/ var inte rädd/ att känna igen dig är nog/ att strecka handen till henne/ för dig hon är så mild..."(ensamhet, "rund" planet).

Det tragiska kan inte undvikas av den som tar emot det från ödet. Ingen man som känner och tänker kunna förhindra den tragiska, men vad som kan och måste övervinnas är attraktionen av den tragiska, viljan att göra ondska värre. Maktens lukt gör själen vilseledande och kastar tvivel på sakernas verklighet. Det finns en konstant balans mellan dröm och verklighet, tanke och handling. Från fåglarna i rymden faller skuggan över jorden, och på människans gärningar lägger sig tecken: föraningen av förändring. Nuet innehåller framtiden, dess storhet eller dess nedgång: de döda (dåtiden) regerar över jorden och planetens vatten och bestämmer existensen av de som kommer att födas. Människan lever både i framtiden och i det förflutna, självet är inte definitivt avgränsat, individen är inte instängd i sig själv.

Emanuel Pope verkar ha gått igenom många av människans smärtor och förhoppningar, hans och hans medmänniskors liv ger honom tillräckligt med substans för att destillera det i poesi och bevara sina essenser. *"Itaca har blivit dåtid/ jag, emigrant/ och tiden har inte hittat någon annan plats för mig/ bara spåret med brist på ära och utan/ skuld av den postrevolutionära historien/av Rumänien."* säger poeten i *"historielektionen"*. Här måste ordet "emigrant" tolkas inte bara från utsidan, med praktiskt sinne, men ur språkligt och metafysiskt perspektiv. Poetiska språk är en exil; inte bara från en vidrig politisk verklighet utan också från det Absoluta; så länge som man exkluderas från paradiset, är poeten i exil och dikterna i uttåg (i exodus). Volymen *"vi är kameleonter"*, är dedicerad till det ögonblick som "Colectiv" (branden i nattklubben i Bukarest den 30 oktober 2015, där 62 ungdomar förlorade sina liv och andra 150 skadades) och den poetiska diskursen börjar

med texten: *"rädda oss Herren/ från eländet av vårt minne!"* - ett minne som blir längre, ett förflutet som överlever med öppna sår och levande smärta. Våld och missbruk väcker starka känslor. Misstagen som har gjorts för ett år eller en kvart sekel sedan, misstag som fortfarande görs, är uppfattade som något som berör oss i högsta grad, eftersom deras konsekvenser påverkar här och nu. Poeten lyssnar på bräckliga repliker som ett vibrerande membran mellan de människor som bara brann, de brann till slutet. Det är inget viktigt att säga, ingenting av vad vi inte vet, men i det här "ingenting" ryms allt: *"det tas fram en mortel så stor som ditt hjärta/ håll i den alla skolår/ arbetsår/ och allt som du har lärt dig av livet/... / från Månens ljus samlas lukten av dödat, bränt kött,/ alla dina dagar... klämda med dörren till tröskeln/ av ett kollektivt självmord/ blanda TILL SLUTET allt snabbt,/ tills du hittar FÄRGEN,/ sedan, med en pensel, bland tårar/ skriv på framsidan av ett hittat emballage vid soptunnan/ från baksidan av huset/ bara:/ # **Colectiv**"(cocktail colectiv).* Detta ihållande av det förflutna kompletterar ett minne som vi är frestade att förkorta.

Framtiden verkar bli en kittel med vatten som kokar, rör sig snabbt och droppar ut som ånga, utan att leda någonstans.

Bara lite mer allvarligt och sorgsnare än i tidigare böcker, har poeten samma breda blick för det som är världsligt, till synes alldagligt, allt som fyller våra liv, men med en tragiskt accentuerad dimension. Poeten vet att själen är där var det gör mest ont. Människans liv är inte en Arkaddia med gröna ängar och en blå himmel där människan kan leva lyckligt, i kärlek och i harmoni med sina medmänniskor och natur. *"vännerna vet vad jag säger, men/ ni lämnar en perfekt värld/ i vilken ni har löst allt in i helvete bra,/ gå då och sätt er bekvämt ... bortom gravarna,/ genom himlens portar kan man, naturligtvis, inte komma in, förutom med maximalt rena alveoler/ och med en komplett tandformel./ **"Bon Voyage!"**/ jag blir kvar på den andra sidan, illaluktande,/*

lika som tiderna som jag tittar på och som tittar på mig/ alltid förskräckt av människornas sjuka hälsa/ i en dement värld.”(La Belle Epoque är över). Vi människor har förlorat kontrollen över vad som är ett rimligt liv som skulle kunna få förutsättningar att bli ett bra liv, till och med ett lyckligt liv. Men människor är döva, döva för vad själen försöker uttrycka genom smärta. Och för Emanuel Pope är smärtan substansen i arbetet vid poesiskapandet, vilket inte alls är utarbetat, det är mer av ett högt skrik, ett långt snitt gjort av ett svärd som lämnar ett sår. ”när jag inte längre uthärdar mina följeslagares handlingar,/.../ som en Ulysses då/ – sänka sin båts segel mitt i en storm –/ jag ska fånga himlens ände/ och med starka armar tar jag den närmare mig, levande/ svepande min kropp i sin kappa/ för att dö.”(Till mitt paradiset... utan ånger, utan skam!). Tillståndet förändras snabbt i en kaotisk värld av smärta, besatt, djupt melankolisk värld ibland, men alltid i tragiska, apokalyptiska toner. En värld försvinner, blodig och döende. Framtiden eller det livet som inte är. Livets rytm som kommer att förstöra framtiden, som är den enda levande verkligheten:

”jag sa till min ande:/ ”kom och fotografera åt mig idag/ morgondagen!”/ bad jag honom/ ”Ande, bärare av helig olja och härlighet”/ det är det som jag gör,/ svarade han samvetsgrann/ och fortsatte ta kort på/ samma byggnader,/ samma gator,/ monument, kommunistiska kryptor/ och varje staty han träffade/ genom stadens täta luft./ ”Inte dessa,/ INTE DESSA!”/ upprepade jag/ ”fotografera åt mig idag/ endast morgondagen, Anden,/ så att jag inte ska kunna glömma den!”(Ett upprepat mords dagbok).

Livet brinner, vi lever, inte för att leva, utan för att ha levat, det vill säga lite närmare döden. Den hastighet med vilken nutiden har ökat och förstör livet som i sista stund verkar veta bara en gång och det är framtida fruktansvärda *futurum exactum preteriti*, "när jag har funnits" och därifrån till "jag finns inte", är inte långt borta: *” Kanske vi bör/ födas först/ bara till hälften/ under en tunn isskorpa/ febrila och*

*dolda/ en millimeter bort från livet/ och där, titta på
varandra/ under några bra hundra år/ var och en av oss/
ansikte mot ansikte/ före att uppfostra barn/ före att älska
och bygga pyramider/ före att prata”(Hjärtats alzheimer).*

Det är ett flöde, en metamorfos, en ångest, ett hat mot sin egen oförmåga att göra mer, för att förändra det som behöver ändras, men också en poesi av befrielse. Men det är inte lättillgängligt. Svårigheten är att djupet, avgrunden, inte är där du förväntar dig att vara, den skjuts upp, den skjuts framåt, inuti människan, vilket gör att poesin "berör" dig innan den talar till dig.

Det finns en plats för förlust för var och en av oss, en plats där vi kan förflyttas på ett ögonblick, ett ord, en lukt, en rörelse och där brinner allt av kylan och nedstämdhet. Från denna plats, som accentuerar känsligheten, skriver Emanuel Pope: " ***Best av kött/ gömd i min månens kropp av skugga/visa dig!***"/ jag trotsade, uppenbarligen,/ jag kunde inte baka, i alla fall,/ mörkret vidgade sig/ till mina fötter som en päls/ och jag rullade hennes kropp av måne/ över gräs och hus, över kullar och byar/ min måne som mitt land,/ tror att jag redan har sopat landskapet fem gånger/ när hon sprack som en melon/ och från hennes hjärta, över mitt bröst, översvämmade kraftigt/ ett grönt hav av skuggor och tårar/ som fick mig ur balans/ och i fallet slog jag mig rakt i hjärtat”(Tjurfäktning med månen).

Det finns saker brutalt sagda, utan att vara ett sökt perspektiv men en expansion. Det finns dikter som "lägger sig" på själens yttre membran och trycker på den. De söker inte sin plats inom självet, de är avsedda att radikalt förändra perspektivet och omständigheterna. Det här är vad jag kallar motsatsen till konsumentlitteraturen. Det är möjligt att motstå den men för att göra det måste du först förlora dig själv, och oppositionen kan inte komma före upplevelsen. "... / döden ska komma och den ska leva såsom jag har levt/ dölja sina dagar under ensamhetens beck/ himmel/ att känna samma kärlek samma vänskap/ -

det är bara dimmiga fåglar/ döden ska komma och den ska bli alkoholist/ och som alla sjuka husdjur/ för en bit bröd/ måste mördar:/ levande människa./ döden ska komma efter mig/... och ska skörda dimma." (Sjungande till döden från "Paradisets Trädgård).

Emanuel Pope har förmågan att beskriva både inifrån och utifrån, samtidigt, en skrämmande upplyst verklighet. Den inre och yttre "spricker" in i varandra, i någon form av rörlig metamorfos. Precis som Daphne sliter sig ur stammen av trädet. Egot och dess spegelbild undersöks ömsesidigt:

Egot och dess bild i spegeln granskar varandra:" Men jag hör också till denna värld/ till denna union av fåfänga av gigolos från Parnassos, depressiva... / även om/ jag inte grät till dina föräldrars fall/ jag har inte täckt dina torkade slätter/ med min kropp av dimma/ på månens kind har jag inte lämnat projektilspår/ och jag skyddade inte med mina händer Kina mot mongolerna./ Men från idag är jag krossad, mitt glas är fyllt/ och nu oftare på dess kant dröjer jag och snart har jag inte mycket mer/jag kommer att vara "bunden" ... till ett verbsystem/ liten vattenkraftverk som tar över sitt eget gift och avund/ från ett glas av ord, / ljusgivande/ så mycket så att det räcker för ett andetag."(... jag hör också till denna värld:)

När man läser dikterna i en följd det är slående hur de gradvis växer till ett universum, en tidens väv. En poesi som är under tecknet om att leva, en antagande poesi. Men boken är inte synonym med Emanuel Pope, han är en oändligt rikare "kameleont" - än så. Orden "vi är kameleonter" passar inte som hand i handske till poesin, som, underifrån all smärta, envishet, låter kärleken för dagen komma till ytan, för ljuset, för vänner och hemland, med andra ord en djup humanism. Vi kan säga att Emanuel Popes dikter inte är milda, varken tröstande eller skonsamma. Starka känslor, djupet inom människan, är uttryckta i skarpa ord, med en stark resonans, ibland

chockerande, som trådarna i en väv förstärker varandra och, tillsammans, bildar en helhet.

Författaren håller sin kritiska ilska riktad mot samhället, speciellt när det är orimligt och förödmjukande. Det är det enda sättet att inte göra en parodi av vad det gör dig att sakna makten att förändra världen till en bättre. Den poetiska diskursen mot vad som är fel med samhället är inte mild men i sista volymen finns ett avstånd såsom poeten skulle dra sig ur allt ifrån världen. Det hindrar inte hans "slag" från att vara lika hårda för att du ska kunna förstå varför de behövs och hålla med dem.

Emanuel Pope poesi stiger i utrymmet mellan kropp och själ. Det här ögonblicket är hans egen poesi, som reproducerar, beskriver och kritiserar i en form som, med sin vikt och täthet, ligger vid denna rösts ursprung och minne och motiverar den uppmärksamhet som vi måste ge den.

Dorina Brândușa Landén

Morgonkaffe

Låt oss gå! säger Ängeln till mig
Låt oss gå mot de Stora Vattnen
trött också på våra eldiga diskussioner
Låt oss gå och var inte rädd för döden!
såsom jag tog dig genom livet
likadant ska jag ta dig även bortom
hennes kropp av dimma,
bara sluta klamra dig fast,
bara klamra dig inte fast
vid alla dessa illusioner
och vid andras händelser,
lämna till längtan
att älska sin nästa såsom sig själv
och i tidens hungriga mun
kasta, utan att se tillbaka:
ordens kött, din kropp, namnet och din uslings hjärta.
För att jag säger till dig: ingenting av vad du ser finns!
och ingenting kommer att återupplivas ifrån det som har
varit
liksom ingenting av vad som finns kommer att överleva.
Då ska vi gå tillsammans, nu hand i hand,

mot stället där de Stora Vattnen faller och gömmer sig!

Jag satt och lyssnade på hen noga,
lyssnade som på mitt barn
med hela mitt jag,
Hen är min enda vän och jag kände den som mest
hela dess sorg hur den slog mig,

- som min egen sorg som jag gömde för dem omkring mig -
endast ett tungt ankare
håller mig kvar
som ett moln, krypande
på ytan av vad jag älskade:

- vänta goda Ängel, sa jag
kanske ska jag se ett tecken
idag när jag läser i kaffesump,
kanske stjärnorna på himlen i morgon kommer att
förändras
och mina folks värld - små, älskvärda och av sammet -
kommer att undgå
den obevekliga dödens helvetes botten

... vänta Ängel om du älskar mig
och skynda inte på mig!